

РЕШЕНИЕ

№ 3729

гр. София, 07.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Е СЪСТАВ, в публично заседание на петнадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Рени Коджабашева

Членове: Анелия Ст. Янева
БЕТИНА Б. БОШНАКОВА

при участието на секретаря Капка Н. Лозева
като разгледа докладваното от Анелия Ст. Янева Въззивно гражданско дело
№ 20211100506091 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 – чл. 273 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на ответника Столична дирекция на вътрешните работи при МВР от 02.3.2021 г. срещу решение № 20048926/22.2.2021 г. по гражданско дело № 8975/2020 г. на Софийски районен съд, 56 състав, с което жалбоподателят е осъден да заплати на И. Г. И. по иск с правно основание чл. 178, ал. 1, т. 3 вр. чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР сумата 1389,07 лева, представляваща допълнително трудово възнаграждение за положен извънреден труд за периода от 01.01.2017 г. до 31.12.2018 г., ведно със законната лихва, считано от датата на завеждане на исковата молба в съда – 18.02.2020 г., до окончателното плащане, по иск с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД сумата 277,98 лева, представляваща мораторна лихва, начислена върху всяка една от главниците, сформирани на всяко тримесечие, изискуеми от първо число на месеца, следващ месеца на дължимото плащане, до 18.02.2020 г., на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата 300 лева, представляваща разноски за адвокатско възнаграждение, а на основание чл. 78, ал. 6 ГПК жалбоподателят е осъден да заплати по сметка на Софийски

районен съд сумата 66,68 лева – разноски за държавна такса и сумата 250 лева – разноски за ССЧЕ.

Жалбоподателят поддържа, че решението е неправилно поради нарушение на материалния закон. За служители по служебни правоотношения по ЗМВР не намирала приложение Наредбата за структурата и организацията на работната заплата, респективно предвиденият в чл. 9 от Наредбата увеличаващ коефициент при определяне продължителността на нощния труд. Ето защо моли въззивния съд да отмени решението на първоинстанционния и да постанови друго, с което да отхвърли предявените искове. Претендира разноски.

Въззиваемият и ищец И. Г. И. оспорва жалбата. Счита, че обжалваният акт е правилен. Ако се приемела тезата на жалбоподателя, служителите на МВР биха били поставени в по-неблагоприятно положение спрямо работещите по трудово правоотношение. Ето защо моли въззивния съд да потвърди решението на първоинстанционния.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 12 ГПК и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на обжалвания съдебен акт, достигна до следните фактически и правни изводи:

Въззивната жалба е подадена в рамките на законоустановения срок за обжалване по чл. 259, ал. 1 ГПК от легитимирано лице и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което същата е процесуално допустима.

Разгледана по същество въззивната жалба е **ОСНОВАТЕЛНА**.

Съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, по правилното приложение на императивния материален закон, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Процесното първоинстанционно решение е валидно и допустимо. Същото е неправилно поради следните съображения:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с осъдителни искове по чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР вр. чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР и чл. 86 ЗЗД.

Ищецът твърди, че е в служебно правоотношение с ответника, по което е изпълнявал служебните си задължения на смени, при сумирано отчитане на

работното време на тримесечен отчетен период. Сочи, че в процесния период е положил нощен труд /между 22,00 часа и 06,00 часа/, който, преизчислен с коефициент 1.143, възлиза на повече от отчетените от ответника часове, което води до положен извънреден труд, за който не му е заплащано полагащото се допълнително възнаграждение. Твърди, че за положения извънреден труд над ограниченията по чл. 187 ал. 7 ЗМВР му се дължи парично възнаграждение, което следвало да бъде платено най-късно в края на отчетния тримесечен период.

Съгласно разпоредбата на чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР /в редакция към ДВ, бр. 14 от 20.02.2015 г./ към основното месечно възнаграждение на държавните служители се изплащат допълнителни възнаграждения за извънреден труд, а според чл. 187, ал. 5, т. 2 и ал. 6 ЗМВР /в редакцията към ДВ, бр. 53 от 27.06.2014 г., а в следващи редакции ал. 6 и 7 на същия текст/ работата извън редовното работно време се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на отчетен период - за служителите, работещи на смени, като извънредният труд се заплаща с 50 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение.

За уважаването на иска в тежест на ищеца е да докаже, че в процесния период между страните е съществувало служебно правоотношение, по силата на което е носил служба на смени при сумирано отчитане на работното време, че е изпълнявал точно служебните си задължения в процесния период, както и размера на възнаграждението за всеки месец от процесния период и часовете на носене на служба в процесния период.

При така разпределена доказателствена тежест въззивният съд намира иска за неоснователен.

Страните не спорят пред настоящата инстанция по фактите, които се установяват от събраните по делото доказателства, а именно, че: в процесния период между страните е съществувало служебно правоотношение, по силата на което ищецът е носил служба на смени, при сумирано отчитане на работното време, при тримесечен отчетен период; че ищецът е изпълнявал точно служебните си задължения в процесния период и за ответника е възникнало задължение да заплати основно възнаграждение за службата, дадена през него; че броят на прослужените от ищеца часове с превръщане на нощните часове в дневни съгласно чл. 9, ал. 2 НСОПЗ е с 205 часа над

отчетените и изплатени от ответника, като възнаграждението за тях възлиза на 1389,07 лева.

Единственият спорен между страните въпрос е разрешен с Тълкувателно решение № 1/15.03.2023 г. по т.д. № 1/2020 г. на Върховен касационен съд, ОСГК. Според дадените в него тълкувателни разяснения при отчитане и заплащане на положените часове нощен труд от служители на Министерство на вътрешните работи не са приложими разпоредбите на Кодекса на труда и на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата /в частност разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от същата наредба/ и следва да се прилагат разпоредбите на специалния Закон за Министерството на вътрешните работи и на издадените въз основа на него подзаконови нормативни актове. Настоящият състав на въззивния съд напълно споделя така приетото разрешение на поставения правен въпрос, като според чл. 130, ал. 2 ЗСВ то е и задължително за съдилищата.

Горният извод ВКС приема въз основа на следното: „Съгласно чл. 46, ал. 2, изр. 1 ЗНА, за да се приложи правна уредба по аналогия са необходими определени предпоставки, които следва да бъдат разгледани предвид отговора на поставения въпрос. Първата предпоставка е празнота в закона. В случая ЗМВР не съдържа празнота относно продължителността на работното време на служителите в МВР, изразено в брой на часовете. Този извод се налага от анализа на чл. 187, ал. 1 ЗМВР. Нормата е императивна и предвижда, че нормалната продължителност на работното време е 8 часа. По смисъла на чл. 187, ал. 1 ЗМВР „8 часа дневно“ означава 8 астрономически часа, независимо от частта на денонощието, в която работният ден се разполага - през деня, в неговата „светла“ част и през нощта - в неговата „тъмна“ част, в последната хипотеза от 22 часа до 6.00 часа. Съпоставката на нормите на чл. 187, ал. 1 и 3 ЗМВР с чл. 140 КТ показва, че разпоредбите на ЗМВР установяват по-голяма продължителност на работното време на нощния труд на служителите от МВР в сравнение с тази на работниците и служителите по трудово правоотношение. Различieto - установената с разпоредбите на ЗМВР по-голяма продължителност на работното време на нощния труд за служителите от МВР, се аргументира с основните функции на МВР, регламентирани в чл. 2, ал. 1 ЗМВР. Разпоредбите на чл. 179 и чл. 187, ал. 9 ЗМВР са делегиращи законови норми, които предвиждат условията и редът за полагане на нощен труд, включително отчитането му и заплащането

да се извършват със съответните актове - наредба и заповед. С последната, представляваща индивидуален административен акт, се предвижда министърът на вътрешните работи да определя размера на възнаграждението за положен нощен труд. Действително в издадените наредби липсва правило като това на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ, но липсата е обяснима с волята на законодателя да не се създава норма за преобразуване на нощни часове в дневни. Не са налице и останалите две предпоставки за прилагането на чл. 46, ал. 2, изр. 1 ЗНА. Случаите по ЗМВР и по КТ не са сходни. Трудовото правоотношение е насочено към изпълнение на частен интерес, а служебното правоотношение се реализира за осъществяване на държавна власт, т.е. като вид правоотношения те са различни, а не сходни. Прилагането на НСОПЗ към въпросните служебни правоотношения не би обезпечило постигането на законова цел, доколкото методите на регулиране на отношенията и заложената в чл. 187, ал. 1 ЗМВР воля на законодателя е да се прилага еднаква продължителност на работното време през деня и нощта - „8 часа дневно“, независимо от частта на денонощието, в която работният ден се разполага - през деня или през нощта. При разработването и приемането на ЗМВР законодателят е имал предвид разбирането за спецификата на служебните правоотношения и равенството на гражданите пред закона, като неблагоприятните последици от полагането на нощен труд от служители на МВР се компенсира със съответните компенсаторни механизми - допълнително възнаграждение за прослужено време - чл. 178, ал. 1, т. 1 ЗМВР, по-голям основен платен годишен отпуск /чл. 189, ал. 1 ЗМВР/, обезщетение при прекратяване на служебно правоотношение /чл. 234, ал. 1 ЗМВР/, по-благоприятен режим за заплащане на извънреден труд /чл. 187, ал. 5, 6 и 7 ЗМВР/, липса на задължение за заплащане на осигурителни вноски и по-благоприятни условия за придобиване право на пенсия /чл. 69, ал. 2 КСО/, пенсиониране при условията на I категория труд /чл. 69 КСО/ и др.“

Така приетото разрешение на поставения правен въпрос е съобразено и с постановеното решение на Съда на ЕС от 24.02 2022 по дело C-262/2020 г. Законодателят е съобразил, че характерът на работата на повечето от държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 1 ЗМВР е такъв, при който по презумпция се налага полагане на труд и през нощта /несъмнено нуждата от служителите на МВР е по всяко време на денонощието/. Ето защо е уредил компенсацията чрез другите привилегии, а не с допълнително възнаграждение

/сходно на това на чл. 9, ал. 2 НСОПЗ/.

Предвид изложеното не се установява да е налице положен и незаплатен от ответника извънреден труд, поради което ищецът няма вземане за допълнително възнаграждение.

Вземането за лихва има акцесорен характер и за дължимостта му следва да се установи възникването на главния дълг. Съдът не формира правни изводи за наличие на главен дълг. Ето защо и претенцията за мораторна лихва е неоснователна.

Поради изложеното въззивният съд намира, че решението на СРС следва да бъде отменено изцяло, като бъде постановено друго, с което исковете да бъдат отхвърлени.

На основание чл. 78, ал. 3 ГПК на ответника се следват своевременно поисканите разноски в първата инстанция в размер на 100 лева /за юрисконсултско възнаграждение/, а на основание чл. 78, ал. 1 ГПК – разноските във въззивното производство /за държавна такса и възнаграждение за юрисконсулт/ в общ размер на 133,34 лева.

На основание чл. 78, ал. 6 ГПК разноските за държавна такса и за изготвяне на ССЧЕ следва да останат за сметка на съда.

Настоящото решение не подлежи на касационно обжалване предвид ограничението по чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК.

Така мотивиран, Софийският градски съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ изцяло решение № 20048926/22.2.2021 г. по гражданско дело № 8975/2020 г. на Софийски районен съд, 56 състав, като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявените от И. Г. И., ЕГН ***** срещу Столична дирекция на вътрешните работи при МВР, адрес: гр. София, ул. „*****, осъдителни искове с правна квалификация чл. 187, ал. 5, т. 2 ЗМВР, вр. чл. 178, ал. 1, т. 3 ЗМВР и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за следните суми: 1389,07 лева, представляваща възнаграждение за положен извънреден труд в периода 01.1.2017 г. – 31.12.2018 г., и 277,98 лева, представляваща мораторна лихва за

периода от деня, следващ падежа на всяко вземане, до 18.2.2020 г.

ОСЪЖДА И. Г. И., ЕГН ***** да заплати на **Столична дирекция на вътрешните работи при МВР**, адрес: гр. София, ул. „*****, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, сумата **100,00 лева**, представляваща разносики пред първата инстанция, а на основание чл. 78, ал. 1 ГПК - сумата **133,34 лева**, представляваща разносики пред въззивната инстанция.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____